

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Економічний факультет

Кафедра менеджменту, податкової та бюджетної політики

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДЛЯ НАПИСАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ
з дисциплін
«Податкова система» та «Бюджетна система»**

**для студентів спеціальності
6.030508 «Фінанси і кредит»**

Луцьк - 2011

УДК 33(076.5)+378(076.5)

Методичні вказівки для написання курсових робіт з дисциплін “Податкова система” та “Бюджетна система” / Укладач: ст. викл. каф. менеджменту, бюджетної та податкової політики, к.е.н. Цимбалюк І.О. – Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2011. – 38 с.

Рекомендовано методичною радою Волинського національного університету імені Лесі Українки

Укладач: ст. викл. каф. менеджменту, податкової та бюджетної політики, к.е.н. Цимбалюк І.О.

Рецензент: д.е.н., проф. Карлін М.І.

ББК 65р30я81+74.580.252.45
М54

Вступ

Написання курсової роботи є однією із форм підготовки спеціалістів вищої кваліфікації, що дає можливість студентам систематизувати та поглибити отриманні знання, навчитись самостійно використовувати та узагальнювати теоретичні положення що стосуються обраної проблеми, розробляти та обґрунтовувати пропозиції щодо її вирішення.

Метою написання курсової роботи є:

– закріплення та розширення теоретичних і практичних знань при вивченні однієї із конкретних наукових, економічних проблем функціонування податкової чи бюджетної системи та обґрунтуванні шляхів її вирішення;

– формування у студентів навиків творчої самостійної роботи з економічною літературою;

– опанування методів наукового дослідження й аналізу при вирішенні проблем і питань, що опрацьовуються.

Розроблені методичні вказівки містять вимоги щодо тематики, змісту та оформлення курсової роботи, а також рекомендації студентам як правильно організувати роботу та підготуватися до захисту курсової.

Методичні вказівки призначені для студентів спеціальності 6.030508 «Фінанси і кредит».

1. Загальні вимоги до написання курсової роботи

Курсова робота являє собою невелике самостійне дослідження однієї з актуальних проблем теорії і практики функціонування податкової та бюджетної систем. Вона є одним із основних і ефективних форм самостійної роботи студентів, що підбиває підсумки у вивченні теоретичного матеріалу і виконання індивідуального завдання з дисциплін «Податкова система» та «Бюджетна система».

При виконанні курсової роботи слід враховувати, що вона повинна відповідати таким вимогам:

- бути самостійним дослідженням, присвяченим вирішенню актуальних питань в області оподаткування та бюджетної системи;

- відповідати загальноприйнятим правилам використання літературних джерел, аналітичних матеріалів, законодавчої бази;

- розробки мають бути направлені на дослідження маловивчених питань податкового обліку та вдосконалення діючих;

- курсова робота виконується на стандартних аркушах формату А4 обсягом 35-40 сторінок. Сторінки повинні бути пронумеровані, текст відображається на одній стороні листа.

Курсова робота виконується під безпосереднім науковим і методичним керівництвом викладачів кафедри менеджменту, податкової та бюджетної політики.

У курсовій роботі студент повинен всебічно і глибоко розкрити зміст обраної теми, показати знання літературних джерел. Зміст теоретичного розділу курсової роботи має відповідати сучасному рівню розвитку економічної науки.

Студент повинен глибоко і всебічно висвітлити актуальні проблеми оподаткування підприємств різних форм власності та фізичних осіб, проаналізувати фактичні дані щодо практики оподаткування, дати оцінку позитивних та негативних аспектів, вказати напрямки удосконалення оподаткування; дослідити практичні засади бюджетного фінансування підприємств, головні засади фінансової діяльності держави; опанувати методику визначення обсягу бюджетних видатків, обґрунтувати напрямки підвищення ефективності управління бюджетом і фінансовою діяльністю держави загалом.

Може зустрінись така ситуація, коли в економічній літературі немає єдиної точки зору з питань, які досліджуються. В цьому випадку слід навести думки кількох авторів, дати критичну оцінку їх точок зору та одночасно викласти власні погляди з даного питання. Це допомагає більш глибоко засвоїти матеріал.

Курсова робота повинна бути виконана на належному:

- *теоретичному рівні* – досліджувати актуальні проблеми, що відображають стан розвитку економіки країни; містити всебічне та глибоке теоретичне висвітлення проблеми на основі аналізу періодичних видань, вітчизняного та зарубіжного досвіду; бути самостійним дослідженням та носити творчий характер.

- *аналітичному рівні* – містити сформоване власне бачення розглянутого питання на основі систематизації та аналізу підходів різних вчених; висвітлювати практичні аспекти вирішення проаналізованої проблеми; мати високий рівень обґрунтування пропозицій і висновків.

- *рівні оформлення* – написана літературною мовою, науковим стилем, без граматичних та стилістичних помилок; відповідно до вимог технічного оформлення; виклад матеріалу повинен бути у логічній послідовності та взаємозв'язку між окремими частинами роботи.

2. Основні етапи проведення дослідження

Виконання курсової роботи дає можливість студенту навчитися самостійно працювати з інформаційними джерелами, інтерпретувати матеріали періодичної літератури, глибше вивчати основні проблеми щодо особливостей оподаткування юридичних і фізичних осіб в умовах України; провести дослідження механізму оподаткування в країнах з ринковою та перехідною економікою; оцінити їх та внести пропозиції з удосконалення вітчизняної податкової чи бюджетної системи.

Основні етапи виконання курсової роботи:

1. Вибір теми та визначення об'єкта, предмета та завдань дослідження.

2. Опрацювання літератури, збір та обробка інформації.

3. Консультація з викладачем і уточнення плану роботи.

4. Написання та оформлення роботи.

5. Передача її на кафедру для рецензування та захисту.

Захист курсової роботи відбувається у присутності комісії, призначеної кафедрою.

Свій виступ студент готує за наступним планом:

- назва та обґрунтування вибору теми;
- характеристика об'єкта та основні теоретичні положення дослідження,
- результати проведеного аналізу;
- виявлені проблеми та шляхи їх вирішення.

Після виступу студенту задаються питання. Робота обговорюється і комісія оцінює її.

3. Вибір теми, підбір і вивчення літератури

Підготовка до написання курсової роботи розпочинається з вибору теми.

Відповідно до затвердженої тематики студентам надається право самостійного вибору теми курсової роботи, яка повинна відповідати критеріям актуальності та мати практичне значення.

Вибираючи тему курсової роботи, необхідно враховувати наступне:

- ступінь розвитку теми у науковій літературі;
- наявність публікацій у навчальній, науковій і періодичній літературі;
- зацікавленість в розробці даного напрямку;
- необхідність та можливість розробки практичних порад з метою поглиблення теорії чи дослідження практичних результатів.

Тема дослідження не повинна повторювати тем курсових робіт, що були виконані протягом останніх трьох років. При виборі теми студент може отримати кваліфіковану консультацію у наукового керівника курсової роботи. Для виконання курсової доцільно обирати актуальну проблематику, дослідження якої могло б мати продовження при написанні дипломної чи магістерської роботи.

При виборі теми студентами заочної форми навчання додатково слід враховувати можливість збору необхідного матеріалу за місцем основної роботи.

Після узгодження з керівником студент може змінити назву теми (розширити чи звузити її) або запропонувати для розробки іншу тему, не зазначену в переліку тем курсових.

Роботи виконані на теми, не узгоджені з керівником та не вказані в тематиці кафедри, до захисту не допускаються.

Відбір і вивчення літератури починається після вибору теми роботи та її об'єкта. Студент вибирає і вивчає літературу самостійно, орієнтуючись при цьому на рекомендований список літератури.

При підборі літератури необхідно звертатися до найбільш пізніх видань та діючої законодавчої бази, використовувати публікації за останні роки. Опрацьовуючи літературу за обраною темою курсової роботи, студент повинен дотримуватися певної послідовності: закони – декрети (порядки, інструкції, положення) – підручники – посібники – монографії – газетні та журнальні статті.

Процес вивчення літератури звичайно супроводжується складанням конспектів, характер яких визначається можливістю і формою використання досліджуваного матеріалу в курсовій роботі: виписки (цитати) з посиланням на авторів, короткий виклад думок або фактів вільним стилем, характеристика прочитаного матеріалу.

При складанні списку літератури варто вказати прізвище й ініціали автора, назву роботи, місце видання, видавництво, рік видання і кількість сторінок.

4. Складання плану курсової роботи

На підставі попереднього ознайомлення з літературою студент складає план курсової роботи з додатком списку вивченої літератури. Правильно побудований план курсової роботи є важливою передумовою успішного дослідження, що допомагає організувати роботу над темою, систематизувати матеріал, забезпечити послідовність його викладу. В цілому план наукового

дослідження повинен розкривати найважливіші сторони змісту роботи, визначати напрям пошуку вирішення поставлених завдань, підказати рішення щодо формування теми та її основних частин.

План курсової роботи студент складає самостійно, з врахуванням того, що до складу будь-якої наукової роботи повинні входити: обґрунтування актуальності теми дослідження, її мети та завдань, визначення суті об'єкта та предмета дослідження, стан висвітлення проблем в науковій літературі, опис методів дослідження, результати досліджень, обґрунтування результатів, висновки та пропозиції, список використаних літературних джерел, додатки.

Основні положення плану формулюються таким чином, щоб були зрозумілими ідейна спрямованість дослідження, початкові позиції дослідника та логічний взаємозв'язок між розділами.

Структура роботи повинна бути простою, прозорою та забезпечувати пропорції між окремими її частинами. На основі опрацьованого таким чином плану зібраний матеріал поділяють на окремі розділи та підрозділи.

При розробці плану потрібно дотримуватися наступних принципів логічного розміщення матеріалу:

- *повнота* – передбачення в роботі всіх важливих та уникнення зайвих елементів;

- *підпорядкованість* – кожна частина роботи повинна впливати з теми та мети, а також загальної концепції вирішення поставлених завдань: кожна наступна частина роботи повинна становити продовження її попередньої частини й одночасно формувати основу для наступної;

- *виключення* – окреме питання не можна розглядати декілька разів у різних місцях роботи.

У процесі складання плану курсової роботи слід

виділити два головних етапи: складання попереднього плану та складання остаточного плану.

Попередній план складається після того, як студент добре оволодів темою, уточнив її теоретичні передумови, ознайомився з основами питанням, вивчив літературу і проблеми практики. В процесі написання курсової роботи план розвивається, уточнюється, деталізується. Тому в остаточному плані можливі не лише уточнення або зміни, але й поява нових параграфів та розділів. Назви розділів, пунктів, підпунктів повинні бути прості, точні, виразні та складені із ключових слів (див. Додаток Б, Додаток В).

Рекомендована структура курсової роботи:

- титульний лист
- зміст
- вступ (актуальність, об'єкт, предмет, мета та завдання дослідження)
- основна частина:
  - перший розділ – теоретична частина (розкриття об'єкта дослідження, аналіз основних понять, огляд літературних джерел, систематизація вітчизняного та зарубіжного досвіду)
  - другий розділ – аналітична частина (аналіз стану та тенденцій зміни досліджуваного явища чи процесу за останні два роки)
  - третій розділ – проектна частина (обґрунтування шляхів вирішення проблеми, перспективи розвитку досліджуваного питання)
- висновки (вирішені завдання дослідження)
- список використаних джерел
- додатки.

При необхідності у курсову роботу слід включати ілюстраційний матеріал: таблиці, графіки, схеми, формули і т.д.

5. Вимоги до структури та змісту курсової роботи

5.1. Титульний лист

Титульний лист є першим листом курсової роботи і заповнюється таким чином:

- вгорі прописними буквами вказується найменування міністерства (Міністерство освіти і науки України), найменування вузу і найменування кафедри – рядковими буквами.

- у середині прописними буквами поміщаються слова “КУРСОВА РОБОТА” і її назва. У круглих дужках рядковими буквами – найменування дисципліни, з якої виконана курсова робота.

- у правій частині внизу рядковими буквами пишеться слово “студента”, вказується курс, факультет та група. Прописними буквами – прізвище і ініціали студента. Відступивши вниз 1,0 – 1,5 см, також в правій частині пишеться слово “Науковий керівник”, далі зазначається вчений ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали.

- у самому низу титульної сторінки вказується місто і рік виконання роботи (див. Додаток А).

5.2. Зміст

Зміст розміщується після титульного аркушу, у якому подаються всі заголовки курсової роботи та вказуються сторінки, з яких вони починаються. Заголовки змісту повинні чітко повторювати заголовки в тексті. Скорочувати чи подавати їх в іншому формулюванні, послідовності, порівняно із заголовками в тексті, не можна.

Зміст роботи повинен відповідати плану, який в свою чергу має розкривати суть теми, що розглядається, її

внутрішню структуру і логіку дослідження.

Зміст містить перелік усіх розділів і пунктів, що мають найменування з вказівкою номерів сторінок, з яких починаються ці елементи. А також вступ, висновок, список використаних джерел та додатки з вказівкою номерів сторінок (див. Додаток Б, Додаток В).

5.3. Вступ

У вступі наводять обґрунтування актуальності обраної теми, її важливість для вітчизняної економіки. Здійснюють короткий огляд літератури, вказують вчених, що займалися дослідженням даного питання. Також вказується об'єкт, предмет, мета та завдання дослідження, методи дослідження, що використовувались при написанні курсової роботи.

Об'єкт – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію та обране для вивчення.

Предмет дослідження – міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження, саме на нього спрямована основна увага, оскільки предмет дослідження визначає тему курсової роботи, яка зазначається на титульному аркуші.

Мета дослідження пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також його кінцевим результатом і шляхами його дослідження, вона співпадає з формулюванням теми.

Завдання дослідження. Для досягнення поставленої мети дослідження студент визначає послідовне виконання відповідних завдань. Формулювання завдань курсової роботи необхідно здійснювати чітко, оскільки опис їх вирішення повинен сформувати зміст основних її розділів. Обсяг вступу – 1,5 - 2 сторінки.

5.4. Основна частина

Зміст розділів основної частини повинен чітко відповідати темі курсової роботи та повністю її розкривати. Ці розділи свідчать про вміння студента стисло, логічно та аргументовано викладати матеріал згідно з вимогами та поставленими завданнями. У розділах основної частини повинно бути передбачено: огляд літературних джерел за темою курсової роботи і вибір напрямків досліджень, виклад загальної методики, аналіз і узагальнення результатів досліджень.

В основній частині відображаються теоретичні і практичні дослідження, розрахунки, висновки на основі отриманих результатів. Текст основної частини курсової роботи ділиться на три розділи, в межах яких виділяють підрозділи, пункти. Кожен розділ складається з 2-3х підрозділів, які дозволяють логічно розкрити тему. Обсяг основної частини – по 10 - 15 сторінок кожного розділу.

Перший розділ основної частини – *теоретичний* – має містити теоретичне узагальнення опрацьованого матеріалу, а саме визначення суті, основних функцій, принципів, класифікації об'єкта дослідження, механізм реалізації досліджуваного явища чи процесу, історичні аспекти розвитку, законодавчо-нормативну базу.

У другому розділі – *аналітичному* – подається аналіз та оцінка досліджуваного об'єкта за останні 3 роки, визначається ефективність його функціонування.

Як підсумок проведеного дослідження формується третій розділ – *проектна частина* – де вказуються основні проблеми, перспективи та практичні рекомендації щодо вирішення наявних проблем.

При написанні основної частини роботи необхідно відповідно до плану глибоко і всебічно розкрити суть проблеми. Слід використовувати матеріали літературних джерел. Поряд з нормативними документами,

статистичними даними необхідно використовувати фактичні статистичні дані. На використані матеріали в курсовій роботі необхідно зробити посилання за встановленою формою.

5.5. Висновки

Список використаних джерел повинен включати тільки ті літературні джерела, на які є посилання у основній частині курсової роботи. Якщо студент робить посилання на будь-які залучені факти або цитує праці вчених, то він повинен обов'язково вказати, звідки наведені ці матеріали. Не слід включати до бібліографічного списку ті праці, які фактично не були використані. Список використаних джерел повинен містити не менше 30 джерел.

Висновки обумовлюються логікою проведення дослідження, носять форму синтезу наукової інформації, викладеної у основній частині. Вони є результатом виконання завдань, сформульованих у вступі. Обсяг висновків – 1,5 - 2 сторінки.

У висновках курсової роботи слід підбити підсумки дослідження, дати рекомендації за всіма його аспектами, виходячи зі змісту роботи. Рекомендації можуть бути розроблені студентом як самостійно, так і на підставі вивчення і узагальнення передового досвіду, висвітленого у літературних джерелах. Вони повинні бути обґрунтованими, реальними, мати теоретичну і практичну цінність.

Висновки повинні містити короткі результати виконання завдань курсової роботи, рекомендації, значущість роботи.

6. Правила оформлення курсової роботи

6.1. Загальні вимоги

Об'єм курсової роботи повинен складати 35-40 сторінок (залежно від теми і дисципліни). При написанні тексту необхідно дотримувати наступні розміри полів: ліве – 25 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.

Шрифт Times New Roman 14 розмір, інтервал 1,5.

Відступ першого рядка в абзаці 1 см.

Вписувати в текст окремі слова, формули, умовні знаки допускається тільки чорним чорнилом із щільністю основного тексту. Описки, друкарські помилки і графічні неточності можна акуратно виправляти стиранням або з допомогою коректора. Допускається наявність не більше двох виправлень на одній сторінці.

Назви установ, організацій, фірм, назви виробів і інші власні імена, а також прізвища приводяться на мові оригіналу.

Заголовки розділів пишуться у середині рядка прописним буквами. Заголовки підрозділів – з абзацу рядковими буквами (окрім першої прописної) в розрядку. Перенесення слів в заголовках не допускаються. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Підкреслювати заголовки не допускається. Відстань між заголовками розділів і підрозділів основної частини і текстом повинна бути не менше 3,4 інтервалу (див. Додаток Д).

Розділи курсової роботи потрібно розпочинати з нової сторінки, тоді як підрозділи на новий листок не переносяться, а відступається кілька рядочків, вказується назва підрозділу і далі йде текст.

6.2. Нумерація сторінок, розділів, підрозділів

Сторінки курсової роботи необхідно нумерувати арабськими цифрами, дотримуючи наскрізну нумерацію по всьому тексту. Номер ставиться в правому верхньому кутку без крапки в кінці.

Титульний лист включається в загальну нумерацію сторінок. На титульному листі та на аркуші де розміщується зміст номер сторінки не проставляється.

Розділи, підрозділи, пункти нумеруються арабськими цифрами.

Розділи мають порядкову нумерацію в межах основної частини.

Пункти мають порядкову нумерацію в межах кожного розділу або підрозділу. Наприклад, 1.1.; 1.2. або 1.1.1., 1.1.2. і т.д.

Слова “глава” і “параграф” в заголовках не пишуться. Кожен розділ роботи повинен починатися з нової сторінки.

6.3. Ілюстрації

Ілюстрації (креслення, графіки, схеми, діаграми) розташовуються після тексту, в якому вони згадуються вперше, або на наступній сторінці.

Малюнки виконуються чорною тушшю або чорним чорнилом на білому папері. Застосовують тільки штрихові малюнки, ілюстрації повинні мати назви, які поміщають під ілюстраціями. Ілюстрації позначаються словом “Рис. ”, яке розміщується перед назвою ілюстрації (див. Додаток Е).

Ілюстрації нумеруються арабськими цифрами наскрізною нумерацією в межах розділу.

6.4. Таблиці

Весь цифровий матеріал оформляється у вигляді таблиць. Таблиці розташовують після тексту, в якому вони згадується вперше.

На всі таблиці повинні бути посилання в курсовій роботі. Таблиці нумеруються арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу. Наприклад: Таблиця 2.6 – перша цифра означає номер розділу, друга цифра після крапки – номер таблиці в межах розділу.

Кожна таблиця повинна мати заголовок. Заголовок не підкреслюється. Таблицю з великою кількістю рядків допускається переносити на інший лист. При перенесенні таблиць на інший лист повторюється її «шапка». Заголовки граф таблиць повинні починатися з прописних букв, підзаголовки – з рядкових. При перенесенні на інший лист заголовок не пишуть. У правому верхньому кутку пишуть «продовження табл. 2.1» або «закінчення табл. 3.2», якщо таблиця на даній сторінці закінчується. Графу «№ п/п» в таблицю не включають (див. Додаток Ж).

6.5. Формули і рівняння

Рівняння і формули виділяють з тексту в окремий рядок. Вище і нижче за кожну формулу або рівняння залишають не менше одного вільного рядка.

Якщо рівняння або формула не поміщаються в один рядок, то вони повинні бути перенесені після знаків: (=), (+), (-), (x), (:).

Формули нумеруються в межах всієї роботи арабськими цифрами в круглих дужках в крайньому правому положенні на рядку (див. Додаток З).

6.6. Посилання

Посилання на джерела вказують порядковим номером згідно списку джерел. Номер джерела і сторінку проставляють у квадратних дужках через кому. Наприклад: [4, 237].

Посилання на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, таблиці, формули, рівняння, додатки вказують їх порядковим номером.

На усі наведені у курсовій рисунки та таблиці повинні бути посилання по тексту роботи. Наприклад:

- 1) згідно даних таблиці 2.4;
- 2) протягом досліджуваного періоду обсяг податкових надходжень до бюджету зростає (див. рис. 2.6);
- 3) відповідно до переліку загальнодержавних та місцевих податків (див. Додаток В) і т.д.

6.7. Список використаних джерел

Список використаних джерел формують наступним чином: спочатку вказують закони та нормативні акти, далі розташовують у алфавітному порядку прізвищ авторів або заголовків використані при написанні підручники, посібники, статті з періодики. В кінці списку розміщують праці іноземною мовою та електронні ресурси.

Оформлення списку використаних джерел має відповідати вимогам державних стандартів, які наведено в Бюлетні ВАК України №3, 2008р. (Форма 23, с.9-13).

Заголовок в описі повинен точно повторювати заголовок книги. Скорочення написання слів в заголовку не допускається.

Якщо книга має більше трьох авторів, то вона описується під заголовком. Відомості про авторів (редакторів, укладачів) приводяться услід за даними, що

відносяться до області заголовка. Перед прізвищами авторів, редакторів ставиться коса межа.

Після заголовка книги обов'язкові вихідні дані: місце видання, видавництво, рік видання.

Допускається скорочення тільки наступних міст: Київ (К), Львів (Л), Харків (Х). Найменування видавництва приводять в називному відмінку в скороченій формі. Перед назвою видавництва ставиться умовний розділовий знак двокрапка, а після назви видавництва кома і вказується рік видання (див. Додаток К).

6.8. Додатки

Додатки слід оформляти як продовження курсової роботи на її подальших сторінках, розташовуючи додатки у порядку появи на них посилань в тексті.

У додатки можуть бути включені матеріали, які через великий обсяг, специфіку викладання або форму подання не можуть бути внесені до основної частини:

- додаткові ілюстрації або таблиці;
- оригінали фотографій,
- формули, розрахунки,
- опис комп'ютерних програм, розроблених у процесі виконання роботи та ін..

Кожен додаток починається з нового аркуша і повинен мати змістовний заголовок, написаний або надрукований прописними буквами. У правому верхньому кутку над заголовком прописними буквами повинне бути надруковане слово “ДОДАТОК”.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, І, Є, И, І, Ї, Й, О, Ч, Ъ. Наприклад: “ДОДАТОК А”, “ДОДАТОК Б” і т.д.

7. Захист курсової роботи та критерії оцінювання

Студент підписує курсову роботу (підпис ставиться на титульному листі біля прізвища студента і наприкінці висновку), потім представляє її на кафедру в установленій термін.

Після перевірки курсової роботи науковим керівником її повертають студенту для підготовки до захисту.

Роботу, визнану незадовільною, повертають для виправлення і доробки з урахуванням зауважень.

Захист курсових робіт проводиться за графіком кафедри перед комісією у складі не менш двох викладачів. Під час захисту студент коротко доповідає зміст курсової роботи, обґрунтовує висновки і пропозиції і відповідає на задані питання по темі дослідження. За результатами захисту курсової роботи комісія виставляє студенту оцінку. При оцінці курсової роботи комісія враховує її якість і результати захисту.

Позитивна оцінка проведеного дослідження залежить, як від рівня виконання курсової так і від уміння представити на захисті результати проведеної роботи. Узагальнюючи практику, яку використовували до цього часу, кафедральні комісії по захисту курсових робіт сформулювали основні критерії, за якими оцінюються курсові роботи:

1) змістові аспекти роботи:

- актуальність обраної теми;
- спрямованість роботи на розробку реальних практичних рекомендацій;
- відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням;
- рівень обґрунтування запропонованих рішень й пропозицій;

- ступень самостійності проведення дослідження;
- розвиненість мови викладання змісту роботи та її загальне оформлення.

2) *якість захисту курсової роботи:*

- уміння стисло, послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження;
- здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди, правильно відповідати на запитання;
- загальний рівень підготовки студента;
- володіння культурою презентацій.

Оцінювання курсової роботи здійснюється у межах кредитно-модульної системи за накопичувальною 100-бальною шкалою на основі показників якості змісту та результатів її захисту.

Максимальна кількість балів, що надається за написання і оформлення курсової роботи – 60. За результатами захисту проведеного дослідження виставляється максимально 40 балів.

Переведення балів із 100-бальної в національну та європейську шкали здійснюється відповідно до таблиці 1.

Таблиця 1

Шкала оцінювання курсової роботи

Національна система оцінок	Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
5- «відмінно»	90-100	A
4 – «добре»	82-89	B
	75-81	C
3 – «задовільно»	67-74	D
	60-66	E
2 – «незадовільно»	35-59	FX
	1-34	F

8. Орієнтовна тематика курсових робіт

З дисципліни “Податкова система”

1. Податкова система держави як показник її соціально-економічного розвитку.
2. Рівень централізації ВВП в бюджеті, його залежність від обсягу і характеру функцій держави.
3. Антициклічне регулювання економіки і податкова політика.
4. Стан податкової заборгованості в Україні та шляхи її скорочення.
5. Співвідношення прямих і непрямих податків у податковій системі України.
6. Світовий досвід податкового регулювання в інноваційній сфері.
7. Історичні аспекти розвитку податкового контролю.
8. Міжнародна податкова конкуренція в аспекті глобальних інтеграційних процесів.
9. Податкова спроможність як показник економічного розвитку території.
10. Податкова культура: стан та перспективи формування в Україні.
11. Податки в системі державного регулювання соціально-економічного розвитку суспільства.
12. Податки в системі формування доходів місцевих бюджетів.
13. Податкові аспекти розвитку малого бізнесу в Україні.
14. Функції податків та їх реалізація на сучасному етапі соціально-економічного розвитку України.
15. Майнове оподаткування: сутність і значення у сучасних умовах.
16. Еволюція прибуткового оподаткування юридичних осіб в Україні.
17. Оцінка податкового навантаження в Україні.

18. Форми ухилення від сплати податків та їх соціально-економічні наслідки.
19. Оподаткування доходів фізичних осіб та напрями його удосконалення.
20. Оподаткування прибутку юридичних осіб та напрями його удосконалення.
21. Особливості оподаткування операцій з цінними паперами.
22. Роль податків у розвитку міжнародного бізнесу.
23. Оподаткування доходів фізичних осіб в Україні в контексті зарубіжного досвіду.
24. Роль і місце податків у системі розподільчих відносин України.
25. Прямі і непрямі податки: порівняльна характеристика.
26. Система прямого оподаткування в Україні.
27. Альтернативні системи оподаткування суб'єктів малого бізнесу.
28. Відповідність принципів оподаткування податком на додану вартість в Україні та в країнах Європейської співдружності.
29. Акцизний податок як форма специфічних акцизів: алгоритм розрахунків та перспективи розвитку в Україні.
30. Особливості оподаткування обігу алкогольних напоїв та тютюнових виробів.
31. Мито в системі непрямих податків.
32. Митна політика держави і її цілі.
33. Роль і значення рентних та ресурсних платежів в Україні.
34. Економічне та екологічне значення справляння плати за спеціальне використання природних ресурсів.
35. Земельний податок: поняття та податкові елементи.
36. Економічне та екологічне значення збору за забруднення навколишнього середовища (екологічного податку).

37. Перспективи розвитку оподаткування власності в Україні.
38. Фіксований сільськогосподарський податок: історія та перспективи застосування.
39. Бюджетне відшкодування ПДВ: сутність та механізм здійснення.
40. Податкова система США
41. Податкова система Російської Федерації
42. Податкова система Великобританії
43. Інтеграція податкової системи України до європейського економічного простору
44. Податкові пільги в системі в державному регулюванні економіки.
45. Податкова служба в Україні та її контрольно-аналітична діяльність.

З дисципліни “Бюджетна система”

1. Особливості формування бюджетної політики в Україні у 2007-2010 рр.
2. Роль Контрольно-ревізійного управління України у підвищенні ефективності використання бюджетних коштів.
3. Досвід реформування державних бюджетів у розвинутих країнах та його використання в Україні.
4. Порівняння бюджетних систем України та Росії в перехідний період до ринкової системи господарювання.
5. Формування та використання коштів селищних бюджетів (на прикладі...).
6. Формування та використання коштів сільських бюджетів (на прикладі...).
7. Формування та використання коштів обласних бюджетів (на прикладі...).
8. Формування та використання коштів бюджетів міст обласного підпорядкування(на прикладі...).
9. Формування та використання коштів районних бюджетів (на прикладі...).
10. Формування та виконання бюджетів міст районного підпорядкування (на прикладі...).
11. Роль державного бюджету у регулюванні соціально-економічного розвитку України.
12. Удосконалення системи фінансування закладів соціальної сфери на рівні (села, селища, міста, району).
13. Фінансування та проблеми розрахунку витрат на освіту (заклади освіти різних форм власності).
14. Особливості фінансування закладів охорони здоров'я (на прикладі Волинської області)
15. Цільові програми фінансової підтримки малого підприємства.
16. Напрями розвитку реформування бюджетної системи України в сучасних умовах.

17. Місцеві бюджети й міжбюджетні відносини у новому бюджетному кодексі,
18. Роль державного казначейства України в бюджетному процесі.
19. Особливості бюджетного процесу в постсоціалістичних країнах.
20. Особливості бюджетного процесу в розвинутих країнах.
21. Особливості бюджетного процесу в Росії, Білорусії та ін. країн СНД.
22. Аналіз виконання місцевих бюджетів Волинської області.
23. Шляхи вдосконалення міжбюджетних відносин і бюджетного регулювання.
24. Проблеми формування місцевих бюджетів в умовах фінансової кризи.
25. Бюджетна реформа та основні напрямки удосконалення бюджетної політики.
26. Децентралізація бюджетної системи та економічне зростання.
27. Програмно-цільовий метод як інструмент удосконалення бюджетних відносин в Україні.
28. Фіскальна децентралізація у зарубіжних країнах.
29. Фінансові проблеми проведення адміністративно-територіальної реформи.
30. Організаційно правове забезпечення наповнення місцевих бюджетів.
31. Етапи становлення та розвитку міжбюджетних відносин в Україні.
32. Становлення та розвиток бюджетних відносин у зарубіжних країнах (ні прикладі).
33. Аналіз передумов переходу до стимулювальної бюджетної політики і України.
34. Проблеми фінансування потреб національної

оборони та шляхи її вирішення.

35. Особливості бюджетного фінансування наукової та науково-технічно діяльності в Україні.

36. Бюджетні інструменти забезпечення соціального розвитку села.

37. Шляхи оптимізації державних централізованих капіталовкладень спрямованих на зміцнення соціальної сфери села.

38. Шляхи запобігання фінансовій кризі бюджетними інструментами України.

39. Вплив фінансово-економічної кризи на формування бюджетних доходів України.

40. Формування справедливої та ефективної системи мобілізації доходів бюджету як основне завдання вітчизняної державної фінансової політики.

41. Особливості реалізації політики бюджетного інвестування в Україні.

42. Фінансові передумови орієнтації бюджетної системи на реальний сектор економіки України.

43. Особливості оптимізації бюджетного процесу на місцевому рівні.

44. Роль місцевих фінансових органів в організації і здійсненні бюджетного процесу в Україні.

45. Роль Міністерства фінансів України в організації державних фінансів.

46. Фінансова основа місцевого самоврядування в Україні, її структура характеристика.

47. Оптимізація видатків місцевих бюджетів на охорону навколишньої середовища.

48. Видатки місцевих бюджетів на соціальний захист (на прикладі...)

49. Актуальні питання самостійності органів місцевого самоврядування у бюджетному процесі.

50. Оцінка сучасного стану медичного страхування в

Україні та шляхи його покращення.

51. Фінансово-економічні інструменти забезпечення соціальних гарантій населення.

52. Фінансове забезпечення розвитку фізкультури, спорту, рекреації та туризму.

53. Особливості формування і використання фінансів недержавних освітніх закладів.

54. Бюджет розвитку, як інвестиційна складова місцевих бюджетів.

55. Роль місцевих бюджетів у забезпеченні соціальних гарантій населенню.

56. Оцінка бюджетної забезпеченості регіонального розвитку.

57. Неподаткові надходження, як основа спеціального фонду доходи місцевих бюджетів.

58. Перспективи формування доходів місцевих бюджетів від операцій з капіталом.

59. Видатки державного бюджету на міжнародну діяльність.

60. Видатки державного бюджету на міжнародну діяльність.

ДОДАТОК А

Зразок оформлення титульного листа

Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет
імені Лесі Українки

Кафедра менеджменту,
податкової та бюджетної
політики

КУРСОВА РОБОТА
БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА У ГАЛУЗІ
ДЕРЖАВНИХ ДОХОДІВ
(з дисципліни “Бюджетна система”)

Виконав: ст. гр. ФК-41
економічного факультету
Коваленко О.В.

Науковий керівник:
д. е. н., проф. Карлін М. І.

Луцьк - 2010

**Зразок змісту курсової роботи
ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ
ПОЛІТИКИ ПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ
(з дисципліни «Податкова система»)**

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОЛІТИКИ ПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ	5
1.1. Податкова система та податкова політика: сутність, принципи та взаємозв'язок	5
1.2. Роль та функції прямих податків	9
1.3. Нормативно-правове забезпечення політики прямого оподаткування	12
РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ЧИННОЇ СИСТЕМИ ПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ	15
2.1. Динаміка надходження прямих податків в доходах бюджетів	15
2.2. Аналіз спрощеної системи оподаткування	20
2.3. Політика прямого оподаткування та податковий борг	24
РОЗДІЛ III. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ	28
3.1. Напрямки вдосконалення політики прямого оподаткування	28
3.2. Зарубіжний досвід прямого оподаткування та можливості застосування його в Україні	31
ВИСНОВКИ	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	36
ДОДАТКИ	38

ДОДАТОК В

**Зразок змісту курсової роботи
ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ
КОШТІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ (на прикладі...)
(з дисципліни «Бюджетна система»)**

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ	5
1.1. Економічний зміст місцевого бюджету	5
1.2. Джерела формування та напрямки використання бюджетних ресурсів	9
1.3. Вітчизняний та світовий досвід щодо ефективності використання коштів місцевих бюджетів	13
РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ	17
2.1. Аналіз виконання доходної частини бюджету району	17
2.2. Аналіз видаткової частини бюджету району	21
2.3. Оцінка якісних характеристик бюджету	25
РОЗДІЛ III. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ РЕСУРСІВ	29
3.1. Перспективи фінансової оптимізації бюджетів	29
3.2. Правові засади посилення контролю щодо використання коштів місцевих бюджетів	33
ВИСНОВКИ	36
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	38
ДОДАТКИ	40

Зразок оформлення заголовків

**РОЗДІЛ І. СУТНІСТЬ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ
ТА НЕОБХІДНІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖБЮДЖЕТНИХ
ВІДНОСИН**

**1.1. Теоретичні основи організації та
функціонування місцевих бюджетів**

Бюджет посідає провідне місце у фінансовій системі кожної держави незалежно від політичної системи, адміністративного та територіального устрою...

Зразок оформлення ілюстрацій

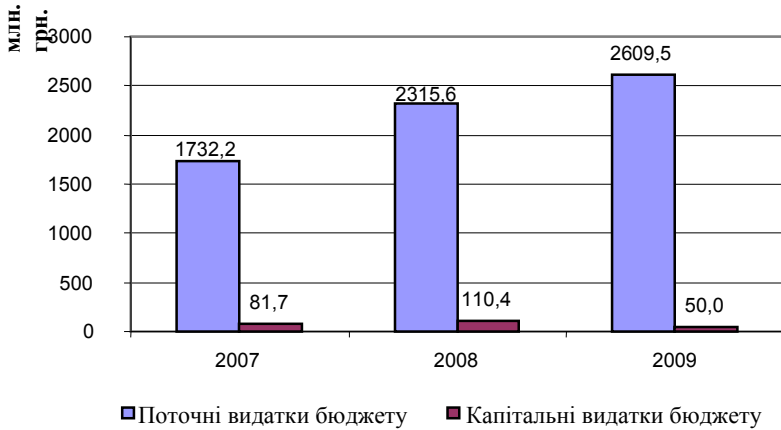

Рис. 2.1. Структура видатків бюджету за економічною класифікацією

Зразок оформлення таблиць

Таблиця 2.4

Нормативи зарахування податку з доходів громадян та плати за землю до місцевих бюджетів, %

Види бюджетів	ПДФО	Плата за землю
1	2	3
Бюджет Автономної Республіки Крим та обласні бюджети	25	25
Бюджети міст республіканського (в АРК) і обласного значення	75	75
Районні бюджети	50	15
Бюджети сіл, селищ, міст районного значення	25	60
Бюджети міст Києва та Севастополя	100	100

Складено за даними: [7].

ДОДАТОК 3

Зразок оформлення рівнянь і формул

Для визначення рівня виконання місцевого бюджету за доходами рекомендується використовувати наступну формулу:

$$B_{\text{вик}} = \frac{V_{\text{факт.}}}{V_{\text{пл.}}} * 100\% \quad (3)$$

де $V_{\text{факт.}}$ – обсяг фактичних надходжень до місцевого бюджету, тис.грн.;

$V_{\text{пл.}}$ – обсяг планових надходжень до місцевого бюджету, тис.грн.

Зразок оформлення використаної літератури та джерел

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2456-17>
2. Про державну податкову службу в Україні: Закон України. – від 4 грудня 1990 р., № 509 –ХІІ.
3. Про систему оподаткування: Закон України. – від 25.06.91 № 1251- ІІІ.
4. Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами: Закон України. – від 21.12.2000р. №2181-ІІІ.
5. Вишневська Н.В. Бюджетна політика: регіональний аспект. Моногр. / Н. В. Вишневська/ – Луцьк: РВВ “Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2007. – 244 с.
6. Гуцаленко Л. В. Державний фінансовий контроль: [навч. посіб.] / Л. В. Гуцаленко, В. А. Дерій, М. М. Коцупатрій – К.: ЦУЛ, 2009. – 424 с.
7. Дєєва Н. М. Оподаткування в Україні: [навч. посіб.] / Н. М. Дєєва, Н. І. Редіна, Т. О. Дулік. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 544 с.
8. Демідків О.І. Напрями поглиблення бюджетної реформи в Україні / О.І. Демидків // Фінанси України. – 2009. – № 3. – с. 46-55.
9. Карлін М. І. Фінанси зарубіжних країн: [навч. посіб.] / М. І. Карлін – К.: Кондор, 2009 – 384с.
10. Клець Л. Є. Бюджетний менеджмент: [навч. посіб.] / Л. Є. Клець. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 640 с.
11. Мярковський А.І. Бюджетний кодекс України в контексті бюджетної реформи / А.І.Мярковський // Фінанси України. – 2009. – № 8. – с. 3-18.

12. Основы налогообложения: Учебное пособие / Ю.Б. Иванов, А.Н. Тищенко, Е.В. Давыскиба, О.Г. Зима [под ред. Ю.Б. Иванова]. – Х.: ИД «Инжэк», 2008. – 280 с.
13. Податкова система: [підручник] / За ред. Ю.Б. Іванова, А.І. Крисоватого, О.М. Десятнюк. – К.: Атіка, 2006. – С. 58-69.
14. Система оподаткування та податкова політика: [навч. посібник] / В. Захожай, Я. Литвиненко, К. Захожай, Р. Литвиненко [під заг. ред. В. Б. Захожая та Я. В. Литвиненка]. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 468 с.
15. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов / Адам Смит: пер. с англ.; предис. В.С. Афанасьева. – М.: Эсмо, 2007. – 960 с.
16. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>
17. Офіційний сайт Державної податкової адміністрації України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sta.gov.ua>
18. Christos Kotsogiannis, Miguel-Angel Lopez Garcia, Gareth D. Myles. The origin principle, tax harmonization and public goods. – Economics Letters, 2005. – p. 211–219.
19. Structures of the taxation systems in the European Union. – Luxembourg: Office for Official publications of the European Communities, 2006. – 417 pp.
20. Taxation trends in the European Union – Main results. – Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2007. – 29 pp.
21. Financial Sector Taxation. COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT. – Brussels, SEC(2010) 1166/3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/sec_2010_1166_en.pdf

ЗМІСТ

<u>Вступ.....</u>	<u>4</u>
<u>1. Загальні вимоги до написання курсової роботи .....</u>	<u>5</u>
<u>2. Основні етапи проведення дослідження.....</u>	<u>7</u>
<u>3. Вибір теми, підбір і вивчення літератури.....</u>	<u>8</u>
<u>4. Складання плану курсової роботи.....</u>	<u>9</u>
<u>5. Вимоги до структури та змісту курсової роботи.....</u>	<u>12</u>
<u>5.1. Титульний лист.....</u>	<u>12</u>
<u>5.2. Зміст.....</u>	<u>12</u>
<u>5.3. Вступ.....</u>	<u>13</u>
<u>5.4. Основна частина.....</u>	<u>14</u>
<u>5.5. Висновки.....</u>	<u>15</u>
<u>6. Правила оформлення курсової роботи.....</u>	<u>16</u>
<u>6.1. Загальні вимоги.....</u>	<u>16</u>
<u>6.2. Нумерація сторінок, розділів, підрозділів.....</u>	<u>17</u>
<u>6.3. Ілюстрації.....</u>	<u>17</u>
<u>6.4. Таблиці.....</u>	<u>18</u>
<u>6.5. Формули і рівняння.....</u>	<u>18</u>
<u>6.6. Посилання.....</u>	<u>19</u>
<u>6.7. Список використаних джерел.....</u>	<u>19</u>
<u>6.8. Додатки.....</u>	<u>20</u>
<u>7. Захист курсової роботи та критерії оцінювання.....</u>	<u>21</u>
<u>8. Орієнтовна тематика курсових робіт.....</u>	<u>23</u>
<u>ДОДАТКИ.....</u>	<u>23</u>

Наклад 100 шт.
ВНУ ім. Лесі Українки, 2011